

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

AUTOPORTRÉT
STRIE

Monika Franková

Plzeň 2014

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra designu

Studijní program Design

Studijní obor Design kovu a šperku

Bakalářská práce

AUTOPORTRÉT

STRIE

Monika Franková

Vedoucí práce: Doc. Petr Vogel, M.A.

Katedra designu

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2014

.....
podpis autora

OBSAH

1	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE.....	1
1.1	Inspirace a charakteristické prvky v mé tvorbě.....	1
1.2	Materiály a techniky.....	1
1.3	Workshopy a symposia.....	2
2	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY.....	3
2.1	Vliv předchozí práce.....	3
2.2	Téma Autoportrét.....	5
3	CÍL PRÁCE.....	7
4	PROCES PŘÍPRAVY.....	8
4.1	Rešerše	8
5	PROCES TVORBY.....	10
5.1	Konzultace návrhů.....	10
5.2	Výroba modelů.....	10
6	TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA.....	12
6.1	Technologie smaltování.....	12
6.2	Válcování, žíhání a řezání.....	13
7	POPIS DÍLA.....	16
7.1	Série broží.....	16
7.2	Stojánek.....	17
8	PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	18
9	SILNÉ STRÁNKY.....	19
10	SLABÉ STRÁNKY.....	20
11	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	21
a)	Knižní a periodická literatura.....	21
b)	Internetové zdroje.....	21
12	RESUMÉ.....	22
13	SEZNAM PŘÍLOH.....	23

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Technika a práce se šperkem mě pohltila již při mém studiu na Střední odborné škole umělecké a gymnáziu s.r.o. v Ostravě, oboru zaměřeném na Výtvarné zpracování kovů a drahých kamenů – zlatnictví, stříbrnictví. Tento zájem o zlatnické techniky mě vedl k dalšímu studiu na ZČU v Plzni v oboru Designu kovu a šperku. Období strávené v tomto ateliéru se zrcadlí v mém záměru o propojení precizní šperkařiny s čistotou a jednoduchostí geometrie, která je klíčovým prvkem mých designů.

1.1 Inspirace a charakteristické prvky v mé tvorbě

Jak již jsem výše zmínila, geometrie je bezesporu hlavním motivem, který sjednocuje veškerou mou dosavadní tvorbu. Šperkařské práce, které jsem vytvořila na základě zadaných témat, ať už klauzurní či menší semestrální, jsou jí zásadně ovlivněny. Nadchla jsem se pro přesnost a dokonalost rovin, křivek a úhlů. Dalším výrazným prvkem je iluze, kterou mé šperky často navozují. Hrají si s optickým klamem, sbíháním a deformací perspektivy. Posledním pro mou tvorbu, charakteristickým prvkem je skrytý význam, který mé designy často obsahují. Ráda navrhuji šperky, které hned na první pohled neprozradí svoji podstatu.

1.2 Materiály a techniky

Již při prvním pohledu na mé práce je patrné, že převážným materiálem, který používám ve svých realizovaných špercích je kov. Ať už pracuji s obecným kovem, jako je mosaz, měď, pakfong nebo s ušlechtilými kovy, jako je stříbro a zlato. Důvodů, proč preferuji tento typ materiálu, je mnoho. Baví mě především možnost začít doslova

od “nuly“ z plechu a drátu. A za pomoci různých technik postupně zrealizovat můj návrh.

Z počátku své tvorby jsem se intenzivně věnovala komplikovanému pájení a snažila jsem se v této technice co nejvíce zdokonalit. Fascinovala mě představa dokonalého spoje. Po tomto dlouhém období, jsem od pájených konstrukcí zvolila zcela odlišný způsob spojování materiálů a to nýtování. Tato technika pro mě představovala novou výzvu. Hledala a navrhovala jsem způsoby, jak spojit dva materiály bez použití pájky a plamene. Tyto dvě kontrastní metody mě vedly k propojení obou technik, jež jsem aplikovala i ve své bakalářské práci.

1.3 Workshopy a symposia

Účastnila jsem se několika workshopů, během nichž jsem byla vystavena konfrontaci s mnoha různorodými názory. Bylo pro mě výzvou vyslechnout si odezvu na svůj koncept a reagovat na argumenty, během kterých mi byly dány nové podněty k dalšímu rozvíjení.

Velkou zkušeností mi byla spolupráce na kurzu šperku mezinárodní letní školy ArtCamp s MFA. Samantha Skelton z Miami University: Metalsmithing, Oxford, OH. Během této stáže mi byla poskytnuta možnost dozvědět se více o šperku jako takovém z amerického nazírání.

Silné pozitivní dojmy ve mě také zanechal týdenní workshop pod vedením Prof. Karola Weisslechnera, akad. arch. Naučila jsem se šperk chápat nejen jako minimalistický prvek, ale také jako velký objekt. Díky tomuto poznatku a zkušenosti jsem dospěla k osvobození velikostního měřítko své tvorby.

2 TĚMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Při rozhodování mezi tématy mé bakalářské práce, byl Autoportrét mou jasnou volbou. Proces tvorby na mé klauzurní práci v letním semestru roku 2013, ve mně vzbudila zájem poznat samu sebe. Byla jsem si vědoma toho, že šperk musí reflektovat mou osobu. Touto prací navazuji na svou předchozí tvorbu, a tak jsem tušila, co to obnáší, a jak dalece jsem smířená s tím, odhalit další kousek sebe svému okolí.

2.1 Vliv předchozí práce

Pro tvorbu mé klauzurní práce v letním semestru roku 2013, mi byla inspirací má vlastní povaha. Strach otevřít se okolí a ukázat svou pravou tvář. Rozhodla jsem se tedy, že navrhnu a vytvořím šperk, který tuto vlastnost vystihne. Navrhla jsem sérii čtyř závěsů, které jsem pak následně realizovala v ateliéru kovu a šperku. Co se týče technologie, jsou zde kovové části, které jsou k sobě upevněny pomocí nýtů. Jde tedy o montovaný šperk.

První závěs je odrazem vlastnosti, kterou má v sobě každý z nás. Touto vlastností je touha se zalíbit a ukázat okolí pouze ty dobré stránky, které v nás jsou. Ty negativní stinné stránky se snažíme ukrýt někde v sobě. Přestože se snažíme být upřímní, jsou jisté věci, za které se stydíme a nechceme, aby si jich lidé v naší blízkosti všimli. Vzhled šperku již na první pohled navozuje dojem listů otevřené knihy. Tvoří ho čtyři stříbrné stránky, z nichž jedna je pozlacená. Snažím se zde ukázat formu, jak bychom si přáli, aby na nás okolí nahlíželo. Bílá čistá forma umocněná zlatým detailem nám dává pocit nevinnosti, něžnosti a křehkosti (příloha č. 1).

Kontrastem k prvnímu závěsu je sada tří mosazných, které na rozdíl od toho prvního, jsou symbolem upřímnosti a otevřenosti.

Abych toto vystihla, zvolila jsem tvar krychle, jež je symbolem hmoty a objemu. Tuto krychli jsem rozložila na několik částí. Pomocí propojení různých nadvhledů, podhledů a pohledů ze stran, jsem docílila jisté deformace perspektivy a plošnosti.

Na všech mosazných závěsech jsem vrchní stranu ošetřila proti korozi, oproti tomu vnitřní část, která přiléhá k tělu je nezakonzervovaná, tudíž se na ní časem projeví různé nedokonalosti, rozdíly v barevnosti a koroze. Důvod, proč je mosaz z vrchní části ošetřena proti korozi je symbolika mých světlých (kladných) stránek, které chci, aby okolí vidělo. Oproti tomu vnitřní neošetřená část, která přiléhá k tělu a na které se časem objeví koroze, je symbolem mých stinných stránek. Stejně jako se časem utváří naše osobnost, tak se současně utváří tyto mé šperky. Pozlacené spoje (nýty) zobrazují námahu, kterou musím vynaložit při skrývání svých nedokonalostí.

V dalších dvou závěsech nejde o úplné odhalení, ale o postupnou otevřenost, je to taková příprava na otevření se okolí. V prvním případě jde o zcela uzavřenou krychli, kde nahlížíme dovnitř pouze skrz středový průzor. Přes tento úzký otvor pronikají navenek naše ukryté myšlenky. Ač se sice na první pohled útlý otvor na velké ploše jeví jako nedůležitý a nicotný, je zásadní, jelikož je první známkou otevřenosti a ztráty strachu. Je známkou odvahy a začínající důvěryhodnosti (příloha č. 2).

Ve druhém případě působí krychle z jedné strany uzavřeně a nedostupně, avšak po jejím otočení se nám naskytne pohled do jejího nitra (příloha č. 3). Je symbolem toho dobrého a krásného v člověku, ale zároveň nám ukazuje ty špatné myšlenky a vlastnosti (sobeckost, závist apod...) Abych odhalila obě dvě tyto strany, jsou na každé z nich

upevněny úchyty, tudíž ji mohu nosit tou stranou nahoru, kterou se právě cítím.

Poslední závěs je tvořen čtyřmi částmi. Každá část je jedna strana krychle z určitého pohledu. Nalezneme zde: nadhled zprava, podhled zleva a pohledy z levé a pravé strany. Pomocí propojení těchto různých nadhledů, podhledů a pohledů ze stran jsem docílila naprosté otevřenosti, jistého odhalení všech stránek (příloha č. 4).

2.2 Téma Autoportrét

Pro volbu tématu mé bakalářské práce bylo rozhodující najít odpovědi na své otázky ohledně mé osoby. Šperk je nedílnou součástí mé osoby a tudíž jsem ztvárnění tématu Autoportrét považovala za výzvu. Již ve své předchozí tvorbě, na kterou navazuji ve své bakalářské práci, jsem zjistila, že i když navenek působím sebevědomě a jistě, mám uvnitř sebe ochrannou schránku, ve které ukřívám své obavy a nejistoty. Na rozdíl od mé předchozí práce, která se zabývala mým nitrem a pocity, ve své bakalářské práci se věnuji svému zevnějšku, především svým nedokonalostem.

Již od svých sedmi let jsem měla problémy s nadváhou a vždy jsem byla "oplácaná". Dávala jsem přednost pastelkám a omalovánkám před pobíháním venku na hřišti. Tento váhový problém se mě drží stále. Je to součást mě, která je patrná na první pohled a nelze ji nijak maskovat. Ukrýt nedokonalosti můžete oblečením, ale zmenšit svůj objem lusknutím prstu prostě není možné.

Před dvěma lety u mě však nastala změna a já jsem se začala více zajímat o řešení tohoto mého problému, na rozdíl od neustálého sebe litování. Ve výsledku se mi podařilo dospět do bodu, kdy jsem se svou velikostí konečně spokojená. Kromě velkého oblečení mi však jako

důkaz mého snažení a úspěchu zůstaly strie (jizvičky), které se vytvořily na mém těle v průběhu let obžerství. Stejně tak jako mi zůstaly viditelné strie, léta s nadváhou ve mně zanechala ještě další jizvy. A to jsou ty, které nikdo nevidí. Tyto jizvy se utvořily díky posmívání dětí na základní škole, díky nízkému sebevědomí v pubertě a především díky mému vlastnímu komplexu. Kolem toho, jak vypadám, se otáčel celý můj svět. Strach, že překážíte v uličce tramvaje. Jak budete vypadat, když si objednáte jídlo ve fast food. I v tom největším horku nosíte kalhoty a tričko, protože kraťasy a tílka odhalují příliš mnoho. A to už vůbec nezmiňuji plavky. Bylo to především to, jak přísně a kriticky na sebe nahlížím. Myslím si, že se to jistým způsobem odrazilo i v mé šperkařské tvorbě. Snaha o naprostou dokonalost a bezchybnost.

Mým snem bylo dosáhnout ideální váhy a být "normální". I když, co je vlastně normální a ideální v dnešním světě, to je také zajímavým tématem pro další práci. Po dvou letech snažení jsem na půl cesty ke svému cíli. Ale již teď vím, že i když vyměním nadměrné oblečení za normální velikosti a navenek nebudu vyčnívat z davu, váhový úbytek si ponesu doslova obtištěný na své kůži v podobě strií.

3 CÍL PRÁCE

Za cíl své práce jsem si předsevzala navrhnout a následně realizovat sérii šperků, které budou reflektovat mou osobu. V rámci mé práce jsem se zabývala především sama sebou. Zkoumáním toho, co je pro mě důležité, jak sama na sebe nahlížím a jak mě naopak vnímá okolí.

Strie – nedokonalost, kterou vnímám jako vadu na svém těle, a která ve mně navždy zůstane. To, co na sobě nemám ráda, jsem se rozhodla propojit s tím, co miluji a ve výsledku tak dojít k jistému smíření sama se sebou a se svým tělem. Proto jsem se rozhodla se s tímto problémem vypořádat formou šperků a přistoupit k této nedokonalosti tak, že z ní udělám hlavní motiv mého šperku. A veškeré své doposud nabitě zkušenosti uplatním ve zkrášlení něčeho, co na svém těle považuji za nutné skrývat před okolím.

Dalším cílem v mé bakalářské práci je dosáhnout bodu, kdy dokážu o tomto svém problému hovořit a přiznat ho svému okolí. Poukazovat na něj na rozdíl od předchozího skrývání, o které jsem se doposud tak intenzivně snažila.

4 PROCES PŘÍPRAVY

Hlavním zdrojem inspirace mi byla má vlastní osoba. Procesem přípravy bylo studium vlastního těla. Pořizování fotografií a kresebného materiálu. Najít krásné tam, kde jsem jej dříve neviděla.

4.1 Rešerše

Podstatnou rolí v přípravě pro mou práci byl průzkum a zjišťování informací. Jak a za jakých podmínek strie vznikají. *Strie jsou drobné pajizévky na kůži. Vznikají popraskáním elastických vláken pod povrchem kůže. Tvoří se při extrémním natažení kůže, v době kdy dochází k rychlému váhovému přírůstku. Oblasti, které jsou nejvíce postiženy tvorbou strií, jsou: boky, břicho, hýždě, stehna a prsa. Dá se tedy hovořit o problémových partiích těla. Jejich barva se mění od narůžovělé až po fialovou. Časem strie poněkud vyblednou a mají lesklý perleťový nádech, přesto jsou na první pohled viditelné.*¹

Další studium bylo potřebné pro volbu materiálu, který jsem se rozhodla použít. Najít společnou vlastnost mezi tvrdým a pevným kovem v protikladu k jemné a elastické kůži. Zvolila jsem stříbro (latinsky Argentum – „bílý“), jehož jedinečná schopnost tmavnutí na světle a blednutí ve stínu, stejně jako lidská kůže, představuje v mé bakalářské práci významný prvek.

Stříbro účinkem světla tmavne. Bez této vlastnosti stříbra by možná dlouho nevznikly fotografie ani film. Zřejmě i proto, se ujalo říkat promítacím plátnům kin „stříbrná plátna“.

¹ Strie.eu: strie [online], [Cit. dne 28.04. 2014], dostupné z <http://strie.eu/>

Odrazivost je další podstatnou rolí v mé práci. *Tato jedinečná vlastnost stříbra otevřela využití např. při výrobě zrcadel nebo solárních panelů. Dnešní skleněná zrcadla bez stříbrného nátěru jsou nemyslitelná.*²

Nemalou příčinou, proč jsem zvolila tento materiál, je také z důvodu technologie smaltování, kterou jsem se rozhodla ve své tvorbě uplatnit. Také z důvodu nízké tvrdosti, dobré kujnosti a především obrobiteľnosti tohoto kovu.

Další prvek, který ovlivnil průběh mé práce, byla četba článku na téma *Kult porcelánové pokožky* od autorky Evy Doubravové.³ Tento článek mě obohatil o historická fakta a objasnil mi touhu žen po bledé alabastrové pleti. Nemalým příspěvkem mi byla také četba díla *Nahá žena*, ve kterém autor Desmond Morris vyjádřil svůj kritický pohled na tento sen mnoha žen⁴.

² Twicz.com: fyzikální a chemické vlastnosti stříbra [online], [Cit. dne 28.04. 2014], dostupné z: <http://www.twicz.com/produkty-a-sluzby/stibro/fyzikalni-a-chemicke-vlastnosti-stibra/>

³ Streamzine.cz: kult porcelánově bílé pokožky [online], [Cit. dne 28.04. 2013], dostupné z: <http://www.streamzine.cz/kult-porcelanove-bile-pokozky-bleda-pokozka/#more-2853>

⁴ MORRIS, D. *Nahá žena*. 1. vyd. Alman, 2007. ISBN 80-86766-18-7

5 PROCES TVORBY

Klíčovým pro mou bakalářskou práci se stal proces uvědomění si sama sebe. Rozpoznání toho, co mě vystihuje. Jak na sebe nahlížím a jak působím na své okolí.

5.1 Konzultace návrhů

Od prvotních plánů k finální podobě se dopracovávám dlouhou cestou úprav, ať už technologických či vizuálních korekcí formou zjednodušování designu. Je to především z důvodu mé snahy dovést šperk k jisté dokonalosti. Většinou už v průběhu navrhování mám jistou vizi, jak bych chtěla, aby můj šperk vypadal, ale občas se sám vyvine vlastním směrem. A jsem to spíše já, kdo následuje jeho finální podobu.

Během konzultací návrhů své práce jsem byla vystavena řadě otázek na mou osobu. Toho, co je pro mě důležité a co mě vystihuje. Ne vždy slyšíte rádi názory druhých, ale po celou dobu jsem se snažila být otevřená a naslouchat. Nebudu tvrdit, že jsem následovala každou radu, či připomínku. Byly úseky, kdy jsem si stála za svým, a byla jsem tak vystavena konfrontaci s různými postoji. Tyto konzultace však ve mně vyvolaly nové odpovědi na otázky, které mi byly kladeny a jen mě utvrdily v mém záměru práce.

5.2 Výroba modelů

Důležitou součástí procesu tvorby byla příprava řady modelů. Zpočátku jsem pracovala s fotografiemi (příloha č. 5, 6, 7, 8). Na těchto fotografiích jsou detaily mého těla se striemi, které mi sloužily jako inspirace pro vzory na mých špercích. Po té jsem vytvořila řadu papírových modelů v měřítku 1:1. A na závěr jsem pracovala s modely z bílé mosazi (pakfong). Na těchto modelech z pakfongu jsem si vyzkoušela techniku řezání a válcování, která byla klíčovým prvkem

v mé práci. Bylo nutné vyzkoušet si chování materiálu a naučit se předvídat jeho reakci tak, aby odpovídala mému záměru.

6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Ve výsledku jsem se rozhodla pro kombinaci z části pájeného a z části montovaného šperku. Snažila jsem se dosáhnout rovnováhy mezi oběma těmito technikami už z toho důvodu, že rovnováha tvoří podstatnou část mé bakalářské práce. Aplikace obou těchto technik mě přivedla k vyváženosti a rovnováze, jež jsou navíc podpořeny schopností rotace jednotlivých broží kolem své osy.

Pro svou práci jsem jako materiál zvolila stříbro o ryzosti 925/1000. Tento materiál splňoval kritéria, která jsem si stanovila. Podstatná pro mě byla barva, tvrdost, ale i kujnost a tažnost materiálu. Ve volbě materiálu byla také rozhodujícím prvkem technika smaltování⁵.

6.1 Technologie smaltování

Jednotícím prvkem na všech mých brožích je vrchní část, která je tvořena stříbrným plechem pokrytým vrstvou opakního, bílého smaltu (příloha č. 9). Jelikož jsem doposud neměla možnost naučit se tuto techniku v praxi během svého studia, absolvovala jsem dvoudenní workshop pod vedením Miloše Cettla v Brně, kde jsem si tuto techniku osvojila a získala tak nové technické znalosti ve svém oboru (příloha č. 10).

Technika smaltování je zdlouhavý proces, počínaje již přípravou samotného smaltu. Výroba smaltovací kašičky začíná drcením skleněných střepů a malého množství destilované vody v třecí misce (příloha č. 11). Poté se nanáší na materiál, který je již předem připravený, tím se rozumí: vyžíhaný, očištěný v mořicí lázni a potom

⁵ STEHLÍKOVÁ, D. *Encyklopedie českého zlatnictví, stříbrnictví a klenotnictví*. 1. vyd. Libri, 2003. ISBN 80-85983-90-7.

ještě zabroušený skleněným vláknem (příloha č. 12). Po aplikaci se smalt nechá vyschnout a vloží se do předem rozehráté smaltovací pece (teplota pro stříbro acca 650°-750°C) (příloha č. 13). Z důvodu vnitřního pnutí materiálu jsem na spodní stranu plechu nanášela také tzv. kontrasmalt, který umocňuje pevnost a odolnost proti popraskání požadovaného bílého smaltu na horní straně plechu. Smalt se zabrušuje pod vodou pomocí diamantového pilníku. A posléze se leští tzv. teplem, opět v peci.

6.2 Válcování, žíhání a řezání

Technika válcování, žíhání a řezání tvoří druhou podstatnou část při výrobě mé bakalářské práce. Stejně jako smalt, který hraje hlavní roli ve vrchních částech broží, válcování a řezání jsou klíčovým prvkem při zpracování jejich spodních částí.

Výsledný tvar jednotlivých broží je ovlivněn výhradně technikou válcování a žíhání. Stejně jako se natahuje a napíná lidská kůže, můžeme natahovat také kov. Tento proces natahování je u kovu ovlivněn hned několika aspekty. Důležitou roli hraje četnost žíhání materiálu a odstraňování jeho vnitřního pnutí. Také je při válcování materiálu rozhodující intenzita přitahování válců. Podle toho se odvíjí, o kolik procent se materiál natáhne. Posledním kritériem jsou směry, kterými materiál vkládáme mezi válce. U svých broží jsem všech těchto aspektů využila podle toho, čeho jsem se snažila dosáhnout. Vycházela jsem z plného kruhu o průměru 50 milimetrů a tloušťce 1,5 milimetrů. Tento polotovar jsem rozválcovala na tloušťku 0,60 milimetrů.

U první brože jsem do 1/3 materiálu vyřezala zářez a poté jsem materiál vkládala do válců vždy jen jedním směrem. Prováděla jsem

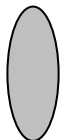

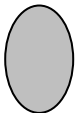

časté žíhání a válce jsem utahovala rovnoměrně. Materiál tak docílil natažení do své maximální délky.

Z druhé brože jsem vyřezala čtyři výřezy, které jsem, stejně jako zbylý materiál, rozválcovala dvěma směry vždy ve stejném počtu. Materiál jsem opět často žíhala a válce pravidelně utahovala. Dosáhla jsem tak nepravidelného kruhu.

Proces žíhání a utahování válců u třetí brože byl stejný jako u dvou předchozích, pouze směr vkládání materiálu byl odlišný. Plech jsem do válců vkládala z 1/3 jednou stranou a ze 2/3 stranou druhou.

Čtvrtá a pátá brož jsou vkládány do válců stejně jako brož zmíněná výše, tedy z 1/3 jedním směrem a ze 2/3 směrem druhým. Rozdíly ve výsledných tvarech broží jsou však důsledkem kombinace častého žíhání u jedné brože a žíhání, ke kterému docházelo zřídka u brože druhé. Také zde hraje roli pozvolné utahování válců v kontrastu k rychlému utahování. Výsledkem jsou dvě brože o stejné síle 0,60 milimetrů, válcované stejnými směry, ale zcela odlišného tvaru.

Výřezy, které jsem z materiálů získala, jsem zpracovávala obdobným způsobem, jako materiál, ze kterého byly odděleny. Válcovala jsem je tedy stejnými směry, stejným počtem žíhání i stejnou intenzitou utahování obou válců. Tyto části jsem potom pájela zpět k jejich původním plechům.

Směr válcování	↑ jeden směr	↑ 1/2 → 1/2	↑ 1/3 → 2/3	↑ 1/3 → 2/3	↑ 1/3 → 2/3
Četnost žihání	časté	časté	časté	časté	zřídka
Utahování valců	rovno- měrné	rovno- měrné	rovno- měrné	rychlé	rychlé
Výsledný tvar					
Symbolika	vznikající strie	strie na prsou	strie na bocích	strie na podbřišku	rychlý váhový nárůst

Další techniky, které jsem při výrobě své bakalářské práce uplatnila, byly: technika pájení na tvrdo⁶, vrtání na stolní pákové vrtačce a pilování za pomoci jehlových pilníků (příloha č. 14, 15 a 16). K začištění pájených spojů a jako přípravu před finální povrchovou úpravou jsem aplikovala metodu smirkování za užití brusné tkaniny upevněné na molitanovém základu (příloha č. 17).

⁶ BRANIŠ, A. *Technologie pro 1. Až 3. ročník SOU obor zlatník a klenotník*. 2 vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-24176-X, s. 25-26.

7 POPIS DÍLA

7.1 Série broží

Výsledkem mé bakalářské práce je série pěti broží, jež mají oboustrannou funkci (příloha č. 18 a 19). Všechny brože jsou vytvořeny ze stříbra o ryzosti 925/1000.

Při prvním pohledu je patrné, že každou brož tvoří dva stříbrné plechy. Jedna plocha je u každé brože pokryta vrstvou bílého smaltu, který symbolizuje snahu o zakrytí nedokonalostí (strií). Dá se tedy říci, že smalt na každé z broží plní funkci takového make-upu. Bílou barvu jsem zvolila, protože je symbolem čistoty a něžnosti. Bílá či alabastrová pokožka bývala ale také znakem urozenosti a přepychu (viz podkapitola 4.1). Tato smaltovaná strana je jednotícím prvkem celé mé série. Smaltované plechy jsou upevněny za pomoci dvou krapen a jednoho zrnka k obrubám ze čtyřhranného stříbrného drátu. Na tyto obruby jsou potom připájeny stříbrné plechy, které tvoří druhou dominantní část broží.

Každá z broží má jedinečnou spodní část, ve které jsou vzory inspirované detaily z oblastí se striemi na mém těle. V první broži se zrcadlí oblast prsou, ve druhé, pak okolí podbřišku (příloha č. 20 a 21). Třetí brož je symbolem oblasti boků, a ve čtvrté je odraz strií na mém pozadí (příloha č. 22 a 23). Poslední, pátá brož v sobě nese symboliku tvořící se jizvičky. Zasahuje od kraje materiálu, vede jejím středem a naznačuje postup dále do ještě nenarušeného plechu (příloha č. 24). Co se samotné povrchové úpravy stříbra týče, zvolila jsem přírodní nebroušený a neleštěný vzhled, pouze zakonzervován proti korozi. Povrch tak působí perleťovým dojmem.

Celou mou sérii šperků jsem doplnila vlastním uchycením na nosných obloucích, které přesně kopírují tvar broží a díky kterým jsou tak schopny unést váhu jednotlivých částí. Na tomto nosném rameni je pak připevněno zapínání v podobě napružené ocelové jehly a háčku⁷.

7.2 Stojánek

Sérii šperků jsem doplnila o nosný stojánek, který má za úkol podpořit pocit, že se jedná o reflexi, zrcadlení mě samé okolnímu světu. Mým záměrem bylo navodit dojem klasického toaletního zrcadla (příloha č. 25). Co se týče vzhledu stojánku, vychází z původního tvaru kruhu o průměru 50 milimetrů. Z tohoto kruhu jsem vycházela i u svých broží než získaly zcela jiný tvar pomocí rozválcování. Konstrukce stojánku je utvořena pouze pomocí čtyřhranného drátu. Díky němuž působí konstrukce odlehčeným dojmem a nijak vizuálně nenarušuje jednotlivé brože (příloha 26). Jako výchozí materiál jsem opět použila stříbro o ryzosti 925/1000, pro něhož jsem zvolila stejnou povrchovou úpravu jako u broží.

Celou kolekci své bakalářské práce jsem obohatila o doprovodné plakáty, na kterých jsou vyobrazeny obě strany mých šperků. Koncept plakátu je rozděleno do dvou částí. V levé části mě vyobrazuje v mé přirozené podobě a se šperky, jejichž vrchní strana zrcadlí mé nedokonalosti. Pravá část plakátu je pak odrazem mé snahy o zamaskování těchto nedokonalostí za pomocí make-upu. Brože v této druhé části plakátu jsou natočeny maskující stranou ven, tudíž nedovolují odhalení jejich zadní “nedokonalé” části (příloha č. 27). Na závěr jsem připojila dvě fotografie s detaily (příloha č. 28 a 29).

⁷ BRANIŠ, A. *Technologie pro 1. Až 3. ročník SOU obor zlatník a klenotník*. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-24176-X, s. 48.

8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Inovativní v mé práci je to, jak jsem se vypořádala s uchycením v podobě nosných oblouků kopírujících tvary jednotlivých broží a se zapínáním, které jsem přizpůsobila tak, aby sloužilo k oboustranné funkci. Mým záměrem bylo navrhnout uchycení tak, aby bylo subtilní a nenarušovalo tak složitou technickou konstrukci. I přes tato kritéria si však ponechalo silnou nosnou funkci, které bylo k zapotřebí k unesení váhy šperku. Doposud jsem využití tohoto uchycení nezpozorovala na žádném šperku. Výhodou je, že za pomoci této metody se dají uchytit i objekty s většími rozměry či váhou.

9 SILNÉ STRÁNKY

Je pro mě vždy celkem obtížné být nezaujatým kritikem své práce, jelikož každý šperk, který vytvářím, se mnou prochází určitým procesem vývoje. Ve výsledku je takovou mou součástí, kterou ze sebe oddělím.

Za silné stránky své bakalářské práce považuji technologii, kterou jsem ve své práci použila. Kombinace pájené konstrukce a uchycení smaltovaných objektů za pomoci sloučení fasérských metod: zasazení do zrnků⁸ a metody zasazení do krapen⁹, kterými se běžně upevňují kameny (příloha č. 30 a 31). Nespokojila jsem se s alternativou cínování, se kterou se u připevňování smaltovaných šperků běžně setkávám, a to mě vyprovokovalo najít tuto novou cestu.

⁸ BRANIŠ, A. *Technologie pro 1. Až 3. ročník SOU obor zlatník a klenotník*. 2 vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-24176-X, s. 76-77.

⁹ BRANIŠ, A. *Technologie pro 1. Až 3. ročník SOU obor zlatník a klenotník*. 2 vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-24176-X, s. 75.

10 SLABÉ STRÁNKY

V okamžiku, kdy šperk vyrobím, si vždy pokládám otázku: „Co bych udělala jinak.“ Jakou jinou metodu, techniku či materiál jsem měla zvolit. Proto již v průběhu výroby se snažím vypořádat se všemi komplikacemi a hledám nejlepší přístup, abych si na tuto otázku mohla odpovědět, že jsem udělala vše tak, jak jsem nejlépe mohla.

Za slabou stránku mé bakalářské práce by někdo mohl považovat váhu jednotlivých broží a křehkost smaltů, kvůli kterým musí být se šperky zacházeno s opatrností. Nesmí být vystaveny pádu na zem, či větším nárazům. Naštěstí však jsou brože určeny pro mou osobu a díky citovému vztahu, který se ve mě během procesu výroby vyvinul, mi brání s nimi zacházet nešetrně či lehkomyšlně.

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní periodická literatura

1. BRANIŠ, A. *Technologie pro 1. až 3. ročník SOU učební obor zlatník a klenotník*. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-24176-X
2. MORRIS, D. *Nahá žena*. 1. vyd. Alman, 2007. ISBN 80-86766-18-7
3. STEHLÍKOVÁ, D. *Encyklopedie českého zlatnictví, stříbrnictví a klenotnictví*. 1. vyd. Libri, 2003. ISBN 80-85983-90-7

b) Internetové zdroje

1. Streamzine.cz: kult porcelánově bílé pokožky [online], [Cit. dne 28.04. 2013],
dostupné z: <http://www.steamzine.cz/kult-porcelanove-bile-pokozky-bleda-pokozka/#more-2853>
2. Strie.eu: strie [online], [Cit. dne 28.04. 2014],
dostupné z: <http://strie.eu/>
3. Twicz.com: fyzikální a chemické vlastnosti stříbra [online], [Cit. dne 28.04. 2014],
dostupné z: <http://www.twicz.com/produkty-a-sluzby/stibro/fyzikalni-a-chemicke-vlastnosti-stibra/>

12 RESUMÉ

The topic of my bachelor work is “SELF- PORTRAIT“. When choosing this particular topic I somehow knew I will be forced to reveal and expose things about me which I usually keep strictly to myself. I decided to stand up and face to this task as challenge.

As a result a designed and created set of 5 brooches which were made as reflection of myself. These brooches are supplemented with a little silver stand. The stand supports the impression of the reflective element. It is also designed to remind bathroom mirror.

I used technology of annealing, rolling, cutting, soldering and enamel. As material I picked silver with fineness 925/1000. I was electing between cooper and silver, because of enamel technique which is best used for these two metals.

The tricky part which I had to solve was how to attach silver sheet covered by opaque white enamel to a silver frame. Instead of soldering by tin solder I used method which is usually applied for attaching precious stones. This technique allows secure attachment without the use of soldering.

The lower part consists of rolled and cutted silver sheet which is soldered to the upper silver frame. These silver sheets represents a details of patterns on my skin covered by stretch marks.

Both two parts of sheets are mounted to the supporting arch. Thanks to this arch the brooches can be rotated around their axes. There is also attached fastening to this arch. As fastening I decided to go with simple stainless steel needle and little hook.

Keywords: self-portrait, stretch marks, enamel, silver sheets, arch

13 SEZNAM PŘÍLOH

a) Obrazové přílohy

Příloha 1

Klauzurní práce LS 2013 - závěs na téma: Světlé a stinné stránky č. 1

Příloha 2

Klauzurní práce LS 2013 - závěs na téma: Světlé a stinné stránky č. 2

Příloha 3

Klauzurní práce LS 2013 - závěs na téma: Světlé a stinné stránky č. 3

Příloha 4

Klauzurní práce LS 2013 - závěs na téma: Světlé a stinné stránky č. 4

Příloha 5

Detail strií v oblasti boků

Příloha 6

Detail strií v oblasti podbřišku

Příloha 7

Detail strií v oblasti prsou

Příloha 8

Detail strií v oblasti zadečku

Příloha 9

Opakní bílý smalt na stříbrném plechu

Příloha 10

Workshop smaltování pod vedením Miloše Cettla v Brněnském ateliéru

Příloha 11

Příprava smaltovací kašičky

Příloha 12

Aplikace smaltu na stříbrný plech

Příloha 13

Vkládání smaltu do pece

Příloha 14

Pájení na tvrdo

Příloha 15

Vrtání na stolní pákové vrtačce

Příloha 16

Pilování za pomoci jehlového plochého pilníku

Příloha 17

Začišťování pájených spojů smirkováním

Příloha 18

Série pěti broží – svrchní strany (pokryté smaltem)

Příloha 19

Série pěti broží – spodní strany (znázorňující strie)

Příloha 20

Spodní strana brože – znázorňující strie na prsou

Příloha 21

Spodní strana brože – znázorňující strie na podbřišku

Příloha 22

Spodní strana brože – znázorňující strie na bocích

Příloha 23

Spodní strana brože – znázorňující strie na zadečku

Příloha 24

Spodní strana brože – znázorňující tvořící se jizvičku

Příloha 25

Konstrukce stojánku s broží

Příloha 26

Samostatný stojánek

Příloha 27

Autoportrét s celou sérií broží

Příloha 28

Detail celé sérií ze spodní strany

Příloha 29

Detail celé sérií z vrchní strany

Příloha 30

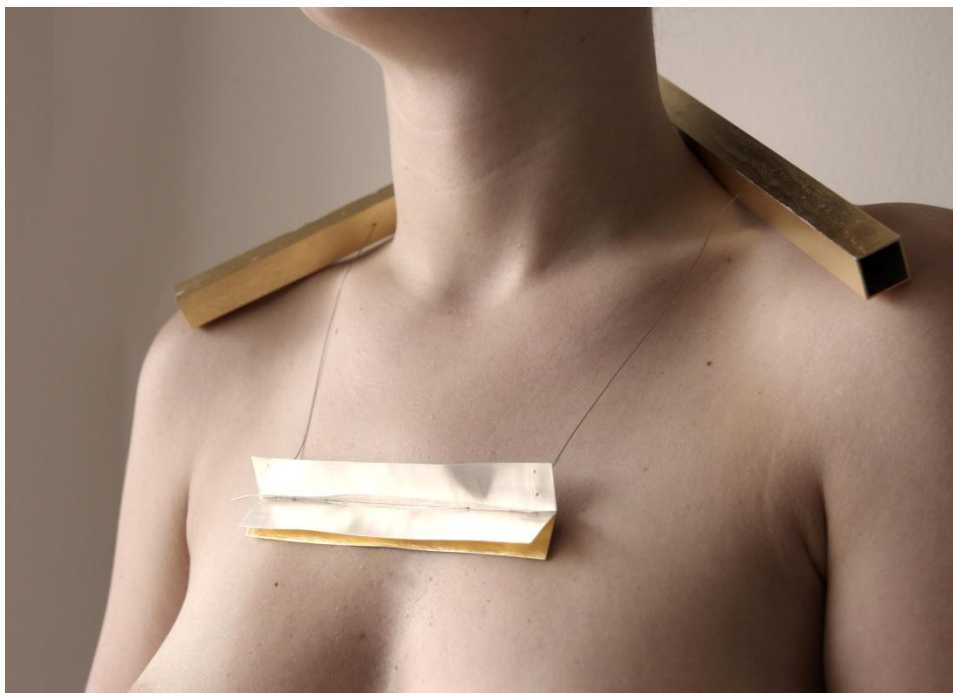
Fasérská metoda zasazení do zrnok

Příloha 31

Fasérská metoda zasazení do krapen

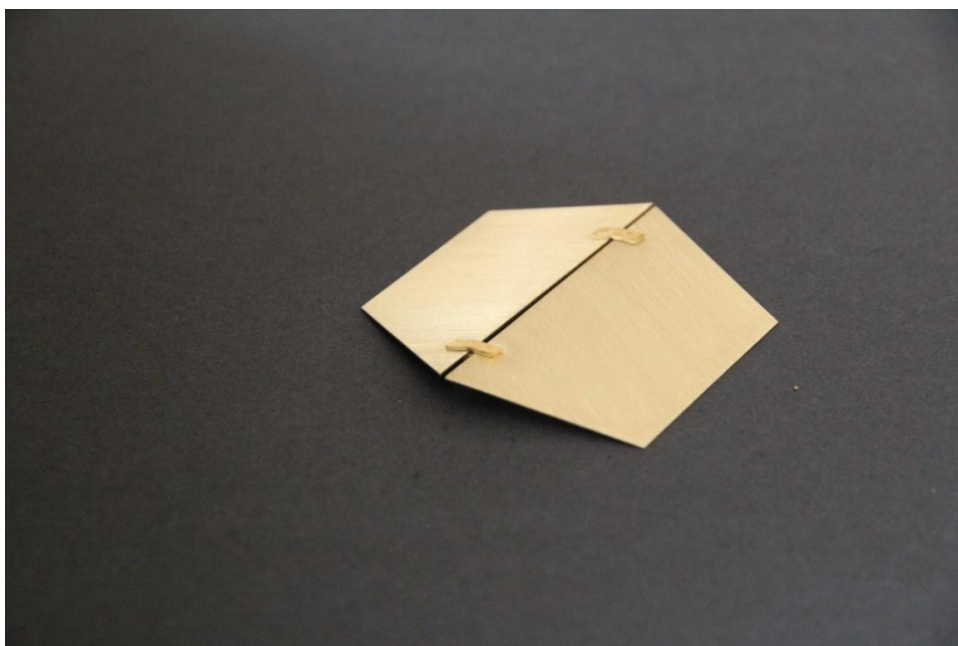
Příloha 1

Klauzurní práce LS 2013 - závěs na téma: Světlé a stinné stránky č. 1¹⁰

Příloha 2

Klauzurní práce LS 2013 - závěs na téma: Světlé a stinné stránky č. 2¹¹

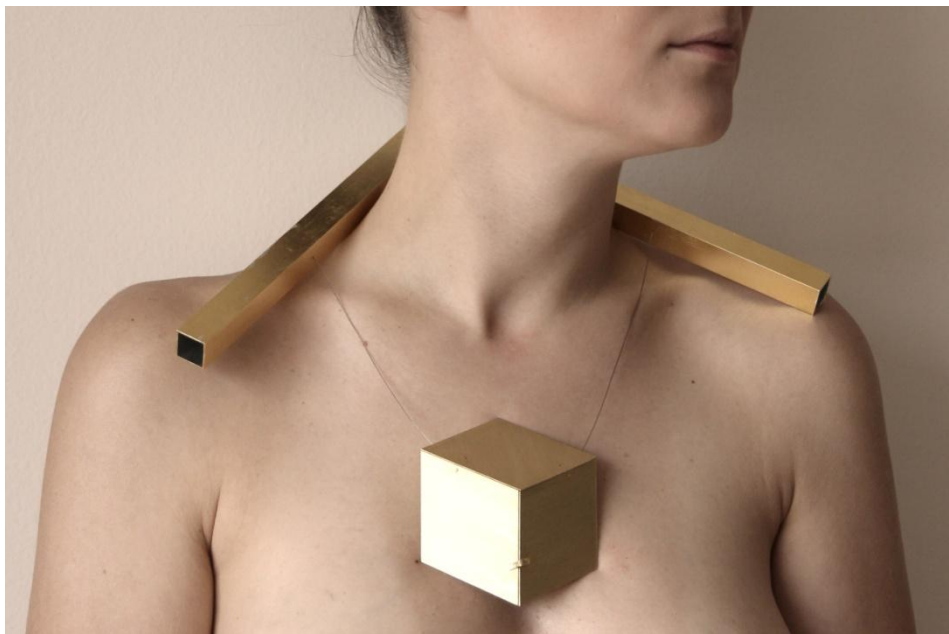

¹⁰ Foto vlastní

¹¹ Foto vlastní

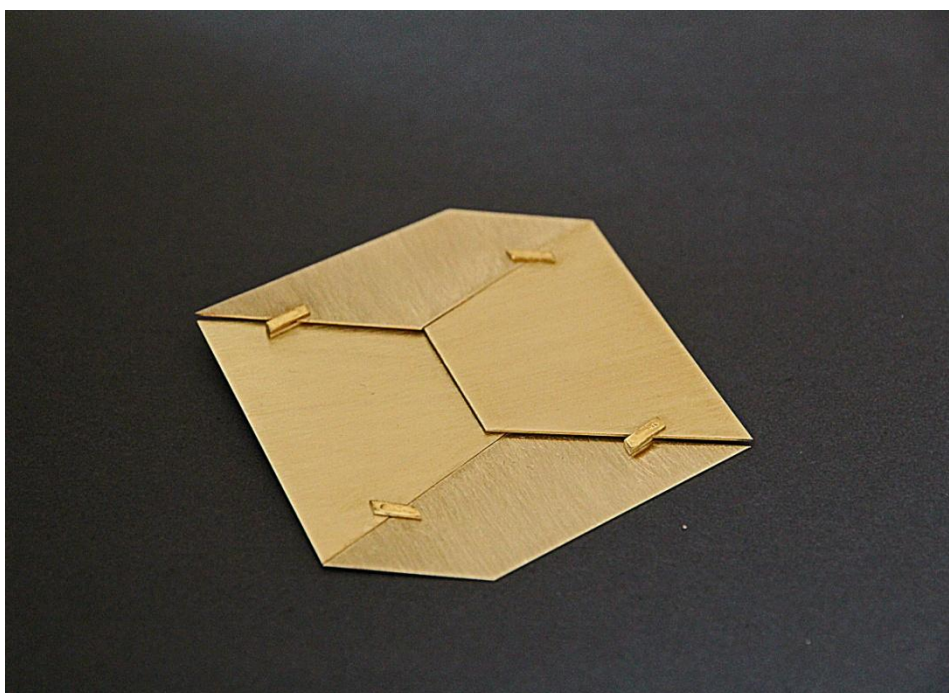
Příloha 3

Klauzurní práce LS 2013 - závěs na téma: Světlé a stinné stránky č. 3¹²

Příloha 4

Klauzurní práce LS 2013 - závěs na téma: Světlé a stinné stránky č. 4¹³

¹² Foto vlastní
¹³ Foto vlastní

Příloha 5

Detail strií v oblasti boků¹⁴

Příloha 6

Detail strií v oblasti podbřišku¹⁵

¹⁴ Foto Veronika Franková

¹⁵ Foto Veronika Franková

Příloha 7

Detail strií v oblasti prsou¹⁶

Příloha 8

Detail strií v oblasti zadečky¹⁷

¹⁶ Foto Veronika Franková

¹⁷ Foto Veronika Franková

Příloha 9

Opakní bílý smalt na stříbrném plechu¹⁸

Příloha 10

Workshop smaltování pod vedením Miloše Cettla v Brněnském ateliéru¹⁹

¹⁸ Foto Monika Jankůj

¹⁹ Foto Monika Jankůj

Příloha 11

Příprava smaltovací kašičky²⁰

Příloha 12

Aplikace smaltu na stříbrný plech²¹

²⁰ Foto vlastní

²¹ Foto Monika Jankůj

Příloha 13

Vkládání smaltu do pece²²

Příloha 14

Pájení na tvrdo²³

²² Foto vlastní

²³ Foto Silvia Dolníková

Příloha 15

Vrtání na stolní pákové vrtačce²⁴

Příloha 16

Pilování za pomoci jehlového plochého pilníku²⁵

²⁴ Foto Silvia Dolníková

²⁵ Silvia Dolníková

Příloha 17

Začišťování pájených spojů smirkováním²⁶

Příloha 18

Série pěti broží – svrchní strany (pokryté smaltem)²⁷

²⁶ Foto Silvia Dolníková

²⁷ Foto vlastní

Příloha 19

Série pěti broží – spodní strany (znázorňující strie)²⁸

Příloha 20

Spodní strana brože – znázorňující strie na prsou²⁹

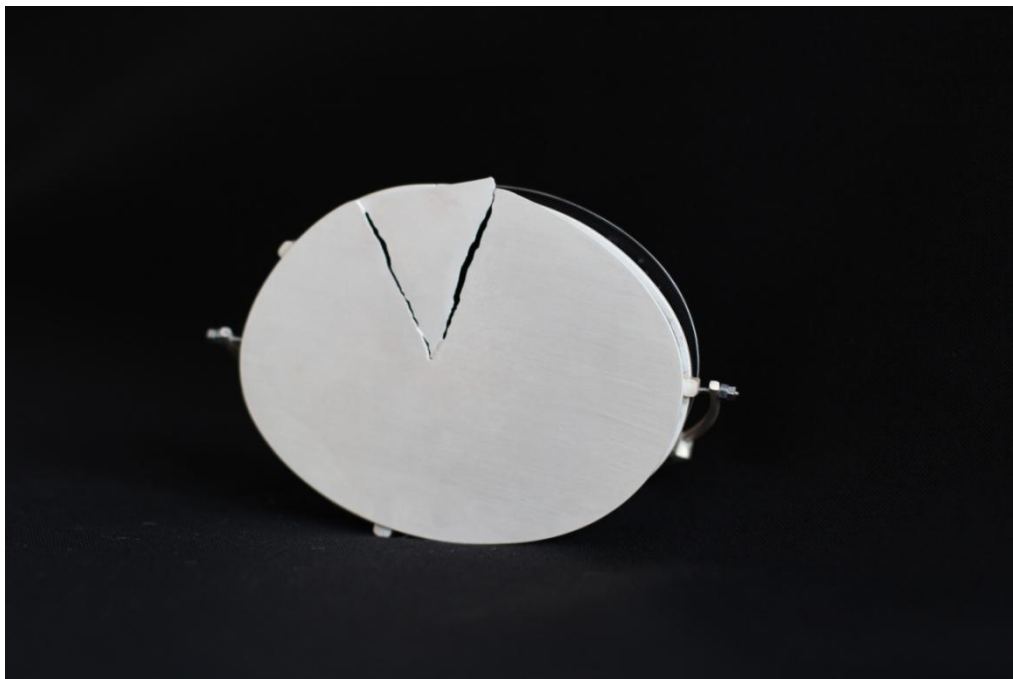

²⁸ Foto vlastní

²⁹ Foto vlastní

Příloha 21

Spodní strana brože – znázorňující strie na podbřišku³⁰

Příloha 22

Spodní strana brože – znázorňující strie na bocích³¹

³⁰ Foto vlastní

³¹ Foto vlastní

Příloha 23

Spodní strana brože – znázorňující strie na zadečku³²

Příloha 24

Spodní strana brože – znázorňující tvořící se jizvičku³³

³² Foto vlastní

³³ Foto vlastní

Příloha 25

Konstrukce stojánku s broží³⁴

Příloha 26

Samostatný stojánek³⁵

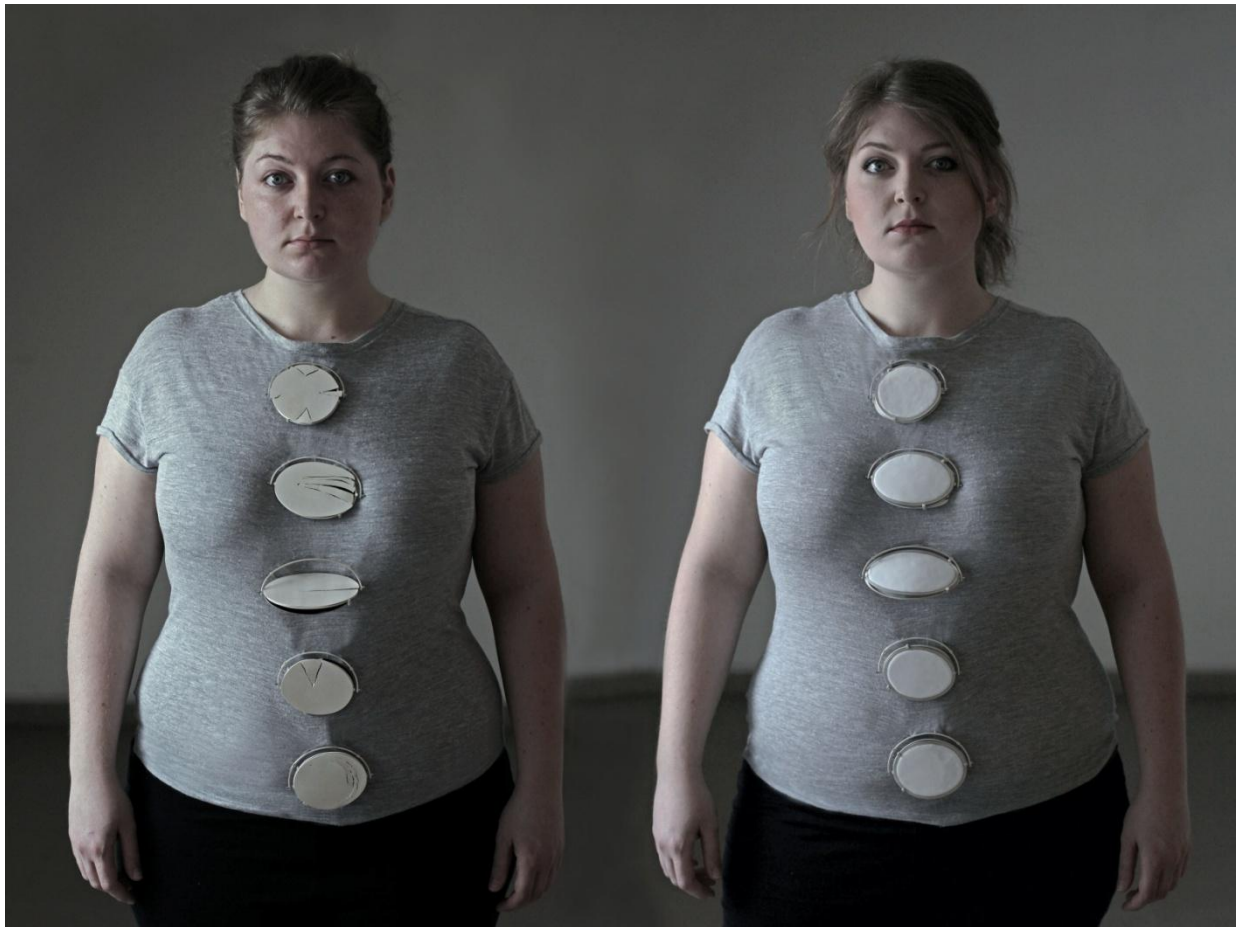

³⁴ Foto vlastní

³⁵ Foto vlastní

Příloha 27

Autoportrét s celou sérií broží³⁶

³⁶ Foto Veronika Franková

Příloha 28

Detail celé sérií ze spodní strany³⁷

³⁷ Foto Veronika Franková

Příloha 29

Detail celé série z vrchní části³⁸

³⁸ Foto Veronika Franková

Příloha 30

Fasérská metoda zasazení do zrněk³⁹

Příloha 31

Fasérská metoda zasazení do krapen⁴⁰

³⁹ Foto vlastní

⁴⁰ Foto vlastní